

*Översättning¹*KONVENTION OM BIOLOGISK MÅNG-
FALD

Inledning

De fördragsslutande parterna

som är medvetna om det inneboende värdet av biologisk mångfald och de ekologiska, genetiska, sociala, ekonomiska, vetenskapliga, utbildningsmässiga, kulturella, rekreativa och estetiska värdena hos biologisk mångfald och dess beståndsdelar,

som även är medvetna om betydelsen av biologisk mångfald för utveckling och vidmakthållande av biosfärens livsuppehållande system,

som bekräftar att bevarandet av biologisk mångfald är en gemensam angelägenhet för mänskligheten,

som ånyo bekräftar att stater har suveräna rättigheter över sina egna biologiska resurser,

som även ånyo bekräftar att stater är ansvariga för att bevara sin biologiska mångfald och för att använda sina biologiska resurser på ett hållbart sätt,

som är oroade över att biologisk mångfald minskas i betydande omfattning genom vissa mänskliga aktiviteter,

som är medvetna om den allmänna bristen på information och kunskap om biologisk mångfald och om det trängande behovet av att utveckla vetenskaplig, teknisk och institutionell kapacitet för att tillhandahålla den grundläggande förståelsen för att planera och genomföra lämpliga åtgärder,

som anser att det är väsentligt att förutse, förebygga och angripa orsakerna till betydande minskning eller förlust av biologisk mångfald vid källan,

som även anser att där det föreligger ett hot om betydande minskning eller förlust av biologisk mångfald bör brist på full vetenskaplig visshet inte användas som skäl för att uppskjuta åtgärder för att undvika eller minimera ett sådant hot,

¹ Rättad version av översättningen av den i prop. 1992/93:227 intagna texten.

som vidare anser att den grundläggande förutsättningen för bevarandet av biologisk mångfald är bevarandet in situ av ekosystem och naturliga livsmiljöer och bibehållandet och återställandet av livskraftiga populationer av arter i deras naturliga miljöer.

som vidare anser att åtgärder ex situ, helst i ursprungslandet, också har en viktig roll att spela,

som erkänner det nära och traditionella beroendet av biologiska resurser hos många ursprungliga och lokala samhällen med traditionell livsstil och önskvärdheten av att rättvist fördela nyttan från användandet av traditionella kunskaper, innovationer och sedvänjor av relevans för bevarandet av biologisk mångfald och det hållbara nyttjande av dess beståndsdelar.

som även erkänner den väsentliga roll som kvinnor spelar för bevarandet och det hållbara nyttjandet av biologisk mångfald och bekräftar behovet av kvinnors fulla deltagande på alla nivåer i beslutsfattande och genomförande av bevarande av biologisk mångfald,

som betonar vikten av och behovet av att främja internationellt, regionalt och globalt samarbete mellan stater och mellanstatliga organisationer och den icke-statliga sektorn för bevarande av biologisk mångfald och det hållbara nyttjandet av dess beståndsdelar,

som konstaterar att tillförseln av nya och additionella finansiella resurser och lämplig tillgång till relevanta tekniker kan förväntas innebära en väsentlig skillnad för världens förmåga att bemöta förlusten av biologisk mångfald,

som vidare konstaterar att särskilda åtgärder behövs för att tillgodose utvecklingsländernas behov, inklusive tillförseln av nya och additionella finansiella resurser och lämplig tillgång till relevanta tekniker,

som i detta sammanhang inser de minst utvecklade ländernas och små östaternas speciella förhållanden,

som konstaterar att betydande investeringar behövs för att bevara biologisk mångfald och att det finns förväntningar på ett brett spektrum av miljömässiga, ekonomiska och sociala fördelar av sådana investeringar,

som erkänner att ekonomisk och social utveckling och avskaffande av fattigdom är de första och övergripande prioriteterna för utvecklingsländerna,

som är medvetna om att bevarande och hållbart nyttjande av biologisk mångfald är av kritisk betydelse för att möta livsmedels-, hälso- och andra behov hos den växande världsbefolkningen, varvid tillgång till och fördelning av både genetiska resurser och tekniker är väsentligt,

som anser att bevarandet och det hållbara nyttjandet av biologisk mångfald slutligen kommer att stärka vänskapliga relationer mellan stater och bidra till fred för mänskligheten,

som önskar förstärka och komplettera existerande internationella arrangemang för bevarandet av biologisk mångfald och hållbart nyttjande av dess beståndsdelar, och

som är beslutna att bevara och hållbart nyttja biologisk mångfald till förmån för nuvarande och kommande generationer,

har ingått följande överenskommelse:

Artikel 1

Mål

Målen för denna konvention, att eftersträvas i enlighet med dess relevanta bestämmelser, är bevarandet av biologisk mångfald, hållbart nyttjande av dess beståndsdelar och rättvis fördelning av nyttan som uppstår vid utnyttjande av genetiska resurser, inklusive genom lämpligt tillträde till genetiska resurser och genom lämplig överföring av relevant teknik, med hänsyn tagen till alla rättigheter till dessa resurser och tekniker, och genom lämplig finansiering.

Artikel 2

Terminologi

I denna konvention avses med:

”Biologisk mångfald” variationsrikedomen bland levande organismer av alla ursprung, inklusive från bland annat landbase-
rade, marina och andra akvatiska ekosystem och de ekologiska komplex i vilka dessa organismer ingår; detta innefattar mångfald inom arter, mellan arter och av ekosystem.

”Biologiska resurser” innefattar genetiska resurser, organismer eller delar av dessa, populationer eller varje annan biotisk komponent hos ekosystem med faktisk eller potentiell användning eller värde för mänskligheten.

”Bioteknik” varje användning av teknik som nyttjar biologiska system, levande organismer eller derivat därav, för att skapa eller modifiera produkter eller processer för en specifik användning.

”Ursprungsland för genetiska resurser” det land som innehar dessa genetiska resurser under in situ förhållanden.

”Land som tillhandahåller genetiska resurser” det land som tillhandahåller genetiska resurser som insamlats från in situ källor, inklusive populationer av både vilda och domesticerade arter, eller som tagits från ex situ källor, vilka kan eller inte kan ha haft sitt ursprung i det landet.

”Domesticerade eller odlade arter” arter hos vilka den evolutionära processen har påverkats av människor för att tillgodose dessas behov.

”Ekosystem” ett dynamiskt komplex av växt-, djur- och mikroorganismssamhällen och dessas icke-levande miljö som interagerar som en funktionell enhet.

”Ex situ bevarande” bevarandet av komponenter av biologisk mångfald utanför dess naturliga livsmiljöer.

Artikel 2

Terminologi

I denna konvention avses med:

”Biologisk mångfald” variationsrikedomen bland levande organismer av alla ursprung, inklusive från bland annat landbase-
rade, marina och andra akvatiska ekosystem och de ekologiska komplex i vilka dessa organismer ingår; detta innefattar mångfald inom arter, mellan arter och av ekosystem.

”Biologiska resurser” innefattar genetiska resurser, organismer eller delar av dessa, populationer eller varje annan biotisk komponent hos ekosystem med faktisk eller potentiell användning eller värde för mänskligheten.

”Bioteknik” varje användning av teknik som nyttjar biologiska system, levande organismer eller derivat därav, för att skapa eller modifiera produkter eller processer för en specifik användning.

”Ursprungsland för genetiska resurser” det land som innehar dessa genetiska resurser under in situ förhållanden.

”Land som tillhandahåller genetiska resurser” det land som tillhandahåller genetiska resurser som insamlats från in situ källor, inklusive populationer av både vilda och domesticerade arter, eller som tagits från ex situ källor, vilka kan eller inte kan ha haft sitt ursprung i det landet.

”Domesticerade eller odlade arter” arter hos vilka den evolutionära processen har påverkats av människor för att tillgodose dessas behov.

”Ekosystem” ett dynamiskt komplex av växt-, djur- och mikroorganismssamhällen och dessas icke-levande miljö som interagerar som en funktionell enhet.

”Ex situ bevarande” bevarandet av komponenter av biologisk mångfald utanför dess naturliga livsmiljöer.

"Genetiskt material" varje material av växt-, djur-, mikroorganism- eller annat ursprung, som innehåller funktionella enheter av arvs massa.

"Genetiska resurser" genetiskt material av faktiskt eller potentiellt värde.

"Livsmiljö" den plats eller typ av område där en organism eller population förekommer naturligt.

"In situ förhållanden" förhållanden, under vilka genetiska resurser förekommer inom ekosystem och naturliga livsmiljöer och, för domesticerade eller odlade arter, i de miljöer där de har utvecklat sina särskiljande egenskaper.

"In situ bevarande" bevarande av ekosystem och naturliga livsmiljöer och bibehållande och återställande av livskraftiga populationer av arter i dessas naturliga miljöer och, för domesticerade eller odlade arter, i de miljöer där de har utvecklat sina särskiljande egenskaper.

"Skyddat område" ett geografiskt avgränsat område som är avsatt eller reglerat och skött för att uppnå särskilda bevarandemål.

"Organisation för regional ekonomisk integration" en organisation, bildad av suveräna stater från en viss region till vilken dess medlemsstater har överlåtit behörighet vad gäller frågor som regleras i denna konvention, och som vederbörligen bemyndigats att, i överensstämmelse med sina interna förfaranden, underteckna, ratificera, godta, godkänna eller ansluta sig till konventionen.

"Teknik" innefattar bioteknologi.

"Hållbart nyttjande" nyttjande av komponenter av biologisk mångfald på ett sätt och i en utsträckning som inte leder till långsiktig minskning av biologisk mångfald, varigenom dess potential att tillgodose nuvarande och kommande generationers behov och förväntningar bibehålls.

Artikel 3

Princip

Stater har, i enlighet med Förenta nationernas stadga och folkrättens principer, den suveräna rättigheten att utnyttja sina egna naturtillgångar i enlighet med sin egen miljöpolitik och ansvaret för att tillse att verksamheter inom deras egen jurisdiktion eller kontroll inte förorsakar skada på andra länders miljö eller på områden utanför nationell jurisdiktion.

Artikel 4

Räckvidd av jurisdiktion

Med förbehåll för andra staters rättigheter, och utom då annat ej uttryckligen angivits i denna konvention, är bestämmelserna i denna konvention tillämpliga för varje fördragsslutande part:

a) Vad gäller beståndsdelar av biologisk mångfald, i områden inom gränserna för dess nationella jurisdiktion; och

b) vad gäller processer och aktiviteter, oberoende av var dessas effekter uppstår, utförda under dess jurisdiktion eller kontroll, inom området för dess nationella jurisdiktion eller utanför gränserna för nationell jurisdiktion.

Artikel 5

Samarbete

Varje fördragsslutande part skall, så vitt möjligt och om så är lämpligt, samarbeta med andra fördragsslutande parter direkt eller, där så är lämpligt, genom behöriga internationella organisationer, i förhållande till områden utanför nationell jurisdiktion och i andra frågor av gemensamt intresse, för bevarandet och det hållbara nyttjandet av biologisk mångfald.

Artikel 6

Allmänna åtgärder för bevarande och hållbart nyttjande

Varje fördragsslutande part skall, i enlighet med sina speciella förhållanden och möjligheter:

a) Utveckla nationella strategier, planer eller program för bevarande och hållbart nyttjande av biologisk mångfald eller i detta syfte anpassa befintliga strategier, planer eller program, vilka skall återspegla bland annat de åtgärder som anges i denna konvention av relevans för den berörda fördragsslutande parten; och

b) integrera, så vitt möjligt och om så är lämpligt, bevarandet och det hållbara nyttjandet av biologisk mångfald i relevanta sektoriella eller tvärsektoriella planer, program och politiska riktlinjer.

Artikel 7

Identifiering och övervakning

Varje fördragsslutande part skall så vitt möjligt och om så är lämpligt, särskilt för de syften som anges i artiklarna 8–10:

a) Identifiera komponenter av biologisk mångfald av betydelse för dess bevarande och hållbara nyttjande med hänvisning till den indikativa förteckning över kategorier som anges i bilaga I;

b) övervaka, genom provtagning och andra metoder, de beståndsdelar av biologisk mångfald som identifierats enligt punkt a ovan, med särskild uppmärksamhet riktad på sådana beståndsdelar som kräver snara åtgärder för bevarande och sådana som erbjuder störst potential för hållbart nyttjande;

c) identifiera processer och kategorier av aktiviteter som har, eller troligen kommer att ha, betydande skadliga effekter på bevarandet och det hållbara nyttjandet av biologisk mångfald, och övervaka dessas effekter genom provtagning och andra metoder; och

d) bibehålla och organisera genom någon mekanism, data som erhållits från identifierings- och övervakningsaktiviteter enligt punkterna a, b och c ovan.

Artikel 8

In situ bevarande

Varje fördragsslutande part skall, så vitt möjligt och om så är lämpligt:

a) inrätta ett system med skyddade områden eller områden där särskilda åtgärder behövs vidtas för att bevara biologisk mångfald;

b) utarbeta, där så är nödvändigt, riktlinjer för urval, inrättande och skötsel av skyddade områden eller områden där särskilda åtgärder behövs vidtas för att bevara biologisk mångfald;

c) reglera eller förvalta biologiska resurser av vikt för bevarandet av biologisk mångfald, vare sig dessa finns inom eller utanför skyddade områden, i syfte att säkerställa bevarande och hållbart nyttjande av dem;

d) främja skyddet av ekosystem, naturliga livsmiljöer och bibehållandet av livskraftiga populationer av arter i naturliga miljöer;

e) främja miljöanpassad och hållbar utveckling i områden i anslutning till skyddade områden i syfte att främja skyddet av dessa områden;

f) rehabilitera och återställa skadade ekosystem och främja återhämtningen av hotade arter, bland annat genom utarbetande och genomförande av planer eller andra skötselstrategier;

g) inrätta eller bibehålla medel för att reglera, hantera eller kontrollera de risker som är förbundna med användandet och frisläppandet av biotekniskt modifierade levande organismer, vilka troligen kommer att ha miljöskadliga effekter som kan påverka bevarandet och det hållbara nyttjande av biologisk mångfald, även med hänsyn tagen till riskerna för mänsklig hälsa;

h) förhindra införseln av, kontrollera eller utrota de främmande arter som hotar ekosystem, livsmiljöer eller arter;

i) sträva efter att tillhandahålla de förhållanden som behövs för förenlighet mellan nuvarande användningssätt och bevarandet av biologisk mångfald och det hållbara nyttjandet av dess beståndsdelar;

j) med förbehåll för dess nationella lagstiftning respektera, bevara och bibehålla kunskaper, innovationer och sedvänjor hos ursprungliga och lokala samhällen med traditionella livssätt som är relevanta för bevarandet och det hållbara nyttjandet av biologisk mångfald, och främja en bredare tillämpning av dessa, med godkännande och deltagande av innehavarna av sådana kunskaper, innovationer och sedvänjor, samt främja rättvis fördelning av nyttan som uppkommer vid utnyttjandet av sådana kunskaper, innovationer och sedvänjor;

k) utarbeta eller bibehålla nödvändig lagstiftning och/eller andra reglerande bestämmelser för skyddet av hotade arter och populationer;

l) där en betydande skadlig effekt på biologisk mångfald har fastställts enligt artikel 7, reglera eller hantera de relevanta processerna och kategorierna av aktiviteter; och

m) samarbeta om tillhandahållande av finansiering och annat stöd för in situ bevarande angivet i punkterna a till l ovan, särskilt till utvecklingsländer.

Artikel 9

Ex situ bevarande

Varje fördragsslutande part skall, såvitt möjligt och om så är lämpligt, och huvudsakligen i syfte att komplettera in situ åtgärder:

a) Vidta åtgärder för ex situ bevarande av beståndsdelar av biologisk mångfald, företrädesvis i dessa beståndsdelars ursprungsland;

b) upprätta och bibehålla anordningar för ex situ bevarande av och forskning på växter, djur och mikroorganismer, företrädesvis i de genetiska resursernas ursprungsland;

c) vidta åtgärder för återhämtning och rehabilitering av hotade arter och för återinförande av dessa i sina naturliga livsmiljöer under lämpliga förhållanden;

d) reglera och hantera insamling av biologiska resurser från naturliga livsmiljöer för ex

situ bevarande så att ekosystem och in situ populationer av arter inte hotas, utom då särskilda tillfälliga ex situ åtgärder krävs enligt punkt c ovan; och

e) samarbeta om att tillhandahålla finansiellt eller annat stöd för ex situ bevarande angivet i punkterna a till d ovan och om upprättandet och bibehållandet av anordningar för ex situ bevarande i utvecklingsländer.

Artikel 10

Hållbart nyttjande av komponenter av biologisk mångfald

Varje fördragsslutande part skall, så vitt möjligt och om så är lämpligt:

a) Integrera hänsyntagande till bevarandet och det hållbara nyttjandet av biologiska resurser i nationellt beslutsfattande;

b) vidta åtgärder beträffande nyttjandet av biologiska resurser för att undvika eller minimera skadliga effekter på biologisk mångfald;

c) skydda och uppmuntra sedvanligt nyttjande av biologiska resurser i enlighet med traditionella kulturella sedvänjor som är förenliga med kraven för bevarande och hållbart nyttjande;

d) stödja lokalbefolkningar i att utveckla och genomföra gottgörande åtgärder i skadade områden där biologisk mångfald har minskats; och

e) uppmuntra samarbete mellan egna statliga myndigheter och den egna privata sektorn om att utveckla metoder för hållbart nyttjande av biologiska resurser.

Artikel 11

Styrmedel

Varje fördragsslutande part skall, så vitt möjligt och om så är lämpligt, vidta ekonomiskt och socialt sunda åtgärder som stimulerar bevarandet och det hållbara nyttjandet av beståndsdelar av biologiska resurser.

Artikel 12

Forskning och utbildning

De fördragsslutande parterna skall, med hänsyn tagen till utvecklingsländers särskilda behov:

a) Inrätta och bibehålla program för vetenskaplig och teknisk utbildning och träning i åtgärder för identifierandet, bevarandet och det hållbara nyttjandet av biologisk mångfald och dess beståndsdelar och tillhandahålla stöd för sådan utbildning och träning för utvecklingsländers särskilda behov;

b) främja och uppmuntra forskning som bidrar till bevarandet och det hållbara nyttjandet av biologisk mångfald, särskilt i utvecklingsländer, bland annat i enlighet med beslut som partskonferensen fattar till följd av rekommendationer från underorganet för vetenskaplig, teknisk och teknologisk rådgivning; och

c) i enlighet med bestämmelserna i artiklarna 16, 18 och 20 främja och samarbeta om användningen av vetenskapliga framsteg i forskning om biologisk mångfald vid utvecklandet av metoder för bevarande och hållbart nyttjande av biologiska resurser.

Artikel 13

Allmän utbildning och medvetenhet

De fördragsslutande parterna skall:

a) Främja och uppmuntra förståelse för vikten av, och de åtgärder som erfordras för bevarandet av biologisk mångfald, liksom dess spridning genom media, och innefattandet av dessa ämnen i utbildningsprogram; och

b) samarbeta, om så är lämpligt, med andra stater och internationella organisationer om att utarbeta utbildnings- och medvetandehöjande program rörande bevarande och hållbart nyttjande av biologisk mångfald.

Artikel 14

Konsekvensbedömning och minimering av skadliga effekter

1. Varje fördragsslutande part skall, så vitt möjligt och om så är lämpligt:

a) Införa lämpliga procedurer med krav på miljökonsekvensbedömning av de egna föreslagna projekt som sannolikt kommer att ha betydande skadliga effekter på biologisk mångfald, i syfte att undvika eller minimera sådana effekter och, där så är lämpligt, tillse att allmänheten får delta i sådana procedurer;

b) införa lämpliga arrangemang för att säkerställa att vederbörlig hänsyn tas till de miljömässiga konsekvenserna av de egna program och åtgärder, som sannolikt kommer att ha betydande skadliga effekter på biologisk mångfald;

c) på ömsesidig basis främja underrättelse, utbyte av information och konsultation om aktiviteter under deras jurisdiktion eller kontroll som sannolikt kommer att i betydande grad inverka skadligt på den biologiska mångfalden i andra stater eller i områden utanför gränserna för nationell jurisdiktion genom att uppmuntra slutandet av bilaterala, regionala eller multilaterala överenskommelser, om så är lämpligt;

d) i fall av överhängande eller allvarlig fara eller skada med ursprung under dess egen jurisdiktion eller kontroll, för biologisk mångfald i områden under andra staters jurisdiktion eller i områden utanför nationell jurisdiktion, omedelbart underrätta de potentiellt berörda staterna om sådan fara eller skada, såväl som igångsätta åtgärder för att förhindra eller minimera sådan fara eller skada; och

e) främja nationella arrangemang för nödåtgärder vid aktiviteter eller händelser, vare sig de uppstått naturligt eller på annat sätt, som medför allvarlig och överhängande fara för biologisk mångfald och främja internationellt samarbete för att komplettera sådana nationella ansträngningar och, där så är lämpligt och överenskommet mellan berörda

stater eller organisationer för regional ekonomisk integration, upprätta gemensamma katastrofplaner.

2. Partskonferensen skall utreda, på basis av genomförda studier, frågan om ansvar och gottgörelse, inklusive återställande och ersättning, för skada på biologisk mångfald, utom när sådant ansvar är en ren inrikes angelägenhet.

Artikel 15

Tillträde till genetiska resurser

1. Med erkännande av staternas suveräna rättigheter över sina naturresurser vilar befogenheten att bestämma om tillträde till genetiska resurser hos de nationella regeringarna och är underkastad nationell lagstiftning.

2. Varje fördragsslutande part skall sträva efter att skapa förhållanden för att underlätta tillträde till genetiska resurser för miljöanpassad användning för andra fördragsslutande parter och inte införa restriktioner som strider mot målen för denna konvention.

3. För denna konventions ändamål är de genetiska resurser som tillhandahålles av en fördragsslutande part, vilka åsyftas i denna artikel och i artiklarna 16 och 19, endast de som tillhandahålles av fördragsslutande parter som är ursprungsländer för sådana resurser, eller av de parter som har förvärvat de genetiska resurserna i enlighet med denna konvention.

4. Tillträde skall, då det medges, ske på ömsesidigt överenskomna villkor och vara förenligt med bestämmelserna i denna artikel.

5. Tillträde till genetiska resurser skall vara underställt i förväg lämnat informerat medgivande av den fördragsslutande part som tillhandahåller sådana resurser, såvida annat ej bestämts av denna part.

6. Varje fördragsslutande part skall sträva efter att utveckla och utföra vetenskaplig forskning baserad på genetiska resurser som tillhandahålles av andra fördragsslutande

parter med fullt deltagande av, och, där så är möjligt i, sådana fördragsslutande parter.

7. Varje fördragsslutande part skall vidta lagstiftningsmässiga, administrativa eller politiska åtgärder, om så är lämpligt, och i enlighet med artiklarna 16 och 19 och, där så är nödvändigt, genom den finansiella mekanism som upprättats genom artiklarna 20 och 21 i syfte att på skäligt och rättvist sätt dela resultaten av forskning och utveckling och nyttan av kommersiell eller annan användning av genetiska resurser med den fördragsslutande part som tillhandahåller sådana resurser. Sådan delning skall ske på ömsesidigt överenskomna villkor.

Artikel 16

Tillträde till och överföring av teknik

1. Varje fördragsslutande part, med erkännande av att teknik även inbegriper bioteknik och att både tillträde till och överföring av teknik mellan fördragsslutande parter är väsentliga element för att uppnå denna konventions mål, åtar sig i enlighet med bestämmelserna i denna artikel att tillhandahålla och/eller underlätta tillträde för och överföring till andra fördragsslutande parter till/av tekniker som är relevanta för bevarande och hållbart nyttjande av biologisk mångfald eller som utnyttjar genetiska resurser och som inte orsakar betydande skada på miljön.

2. Tillträde till och överföring av teknik som åsyftas i punkt 1 ovan för/till utvecklingsländer skall tillhandahållas och/eller underlättas på skäliga och gynnsammaste villkor, inklusive på koncessionella eller preferentiella villkor där så ömsesidigt överenskommits och, där så är nödvändigt, i enlighet med den finansiella mekanism som upprättats genom artiklarna 20 och 21. Vad gäller teknik som är underställd patent och andra immaterialrättigheter skall sådant tillträde och sådan överföring tillhandahållas på villkor som erkänner och är förenliga med ett adekvat och effektivt skydd av immaterial-

rättigheter. Tillämpningen av denna punkt skall vara förenlig med punkterna 3, 4 och 5 nedan.

3. Varje fördragsslutande part skall vidta lagstiftningsmässiga, administrativa eller politiska åtgärder, om så är lämpligt, i syfte att fördragsslutande parter, i synnerhet de som är utvecklingsländer, som tillhandahåller genetiska resurser medges tillträde till och överföring av teknik som skyddas av patent och andra immaterialrättigheter, där så är nödvändigt, genom bestämmelserna i artiklarna 20 och 21 samt i enlighet med internationell rätt och i överensstämmelse med punkterna 4 och 5 nedan.

4. Varje fördragsslutande part skall vidta lagstiftningsmässiga, administrativa eller politiska åtgärder, om så är lämpligt, i syfte att den privata sektorn underlättar tillträde till, gemensam utveckling av och överföring av teknik som åsyftas i punkt 1 ovan till förmån för både statliga institutioner och den privata sektorn i utvecklingsländer och skall i detta avseende följa förpliktelserna inkluderade i punkterna 1, 2 och 3 ovan.

5. De fördragsslutande parterna, med erkännande av att patent och andra immaterialrättigheter kan ha en inverkan på genomförandet av denna konvention, skall samarbeta i detta avseende med förbehåll för nationell lagstiftning och internationell rätt i syfte att säkerställa att sådana rättigheter understödjer och inte strider mot dess mål.

Artikel 17

Utbyte av information

1. De fördragsslutande parterna skall underlättat utbyte av information från alla offentligt tillgängliga källor som är relevanta för bevarande och hållbart nyttjande av biologisk mångfald, med hänsyn tagen till utvecklingsländernas särskilda behov.

2. Sådant informationsutbyte skall innefatta utbyte av tekniska, vetenskapliga och so-

cio-ekonomiska forskningsresultat, såväl som information om tränings- och övervakningsprogram, specialkunskaper, ursprunglig och traditionell kunskap som sådan och i förening med de tekniker som åsyftas i artikel 16 punkt 1. Det skall också, där så låter sig göras, innefatta återförande av information.

Artikel 18

Tekniskt och vetenskapligt samarbete

1. De fördragsslutande parterna skall främja internationellt tekniskt och vetenskapligt samarbete inom området bevarande och hållbart nyttjande av biologisk mångfald, där så är nödvändigt, genom lämpliga internationella och nationella institutioner.

2. Varje fördragsslutande part skall främja tekniskt och vetenskapligt samarbete med andra fördragsslutande parter, i synnerhet utvecklingsländer, vid genomförandet av denna konvention, bland annat genom utveckling och genomförande av nationell politik. Vid främjandet av sådant samarbete bör särskild uppmärksamhet ges till utveckling och förstärkning av nationell förmåga, genom utveckling av mänskliga resurser och institutionsuppbyggnad.

3. Partskonferensen skall, vid sitt första möte, bestämma hur en förmedlingsinstitution (clearing-house mechanism) för att främja och underlätta tekniskt och vetenskapligt samarbete kan inrättas.

4. De fördragsslutande parterna skall i enlighet med nationell lagstiftning och politik främja och utveckla samarbetsmetoder för utveckling och användning av teknik, däribland ursprunglig och traditionell teknik, i syfte att uppnå målen för denna konvention. För detta ändamål skall de fördragsslutande parterna även främja samarbete om utbildning av personal och utbyte av experter.

5. De fördragsslutande parterna skall, med förbehåll för ömsesidig överenskommelse,

främja inrättandet av gemensamma forskningsprogram och samriskföretag för utveckling av teknik som är relevant för denna konventions mål.

Artikel 19

Hantering av bioteknik och fördelning av dess nytta

1. Varje fördragsslutande part skall vidta lagstiftningsmässiga, administrativa eller politiska åtgärder, om så är lämpligt, för att möjliggöra effektivt deltagande i bioteknisk forskningsverksamhet av de fördragsslutande parter, särskilt utvecklingsländer, som tillhandahåller genetiska resurser för sådan forskning, och där så är görligt i dessa länder.

2. Varje fördragsslutande part skall vidta alla praktiskt genomförbara åtgärder för att främja och befordra förturstillträde på skälig och rättvis grund för fördragsslutande parter, särskilt utvecklingsländer, till resultaten och den nytta som uppkommer från bioteknik baserad på genetiska resurser tillhandahållna av dessa fördragsslutande parter. Sådant tillträde skall ske på ömsesidigt överenskomna villkor.

3. Parterna skall överväga behovet av och formerna för ett protokoll, som anger lämpliga procedurer, inklusive i synnerhet informerad förhandsöverenskommelse på området säker överföring, hantering och användning av varje levande biotekniskt modifierad organism som kan ha skadlig effekt på bevarandet och det hållbara nyttjandet av biologisk mångfald.

4. Varje fördragsslutande part skall, direkt eller genom krav på varje fysisk eller juridisk person under dess jurisdiktion som tillhandahåller de organismer som åsyftas i punkt 3 ovan, tillhandahålla all tillgänglig information om den användning och de säkerhetsbestämmelser som krävs av denna fördragsslutande part för hantering av sådana organismer, såväl som all tillgänglig information om

den potentiellt skadliga effekten av de berörda specifika organismerna, till den fördragslutande part till vilken dessa organismer skall införas.

Artikel 20

Finansiella resurser

1. Varje fördragsslutande part åtar sig att i överensstämmelse med sin förmåga tillhandahålla finansiellt stöd och stimulans till sådana nationella aktiviteter som syftar till att uppnå målen för denna konvention, i enlighet med sina nationella planer, prioriteringar och program.

2. Parter som är utvecklade länder skall tillhandahålla nya och additionella finansiella resurser för att möjliggöra för parter som är utvecklingsländer att bestrida de överenskomna fulla tillkommande kostnaderna för dessa av att genomföra åtgärder som uppfyller förpliktelserna i denna konvention och att dra nytta av dess bestämmelser och dessa kostnader skall vara överenskomna mellan en part som är ett utvecklingsland och den institutionella struktur som åsyftas i artikel 21, i enlighet med politik, strategi, program-prioriteringar och behörighetskriterier och en indikativ förteckning över tillkommande kostnader upprättad av partskonferensen. Andra parter, inklusive länder som genomgår en process för övergång till marknadsekonomi, kan frivilligt påta sig samma förpliktelse som parter som är utvecklade länder. För denna artikels ändamål skall partskonferensen vid sitt första möte upprätta en förteckning över parter som är utvecklade länder och andra parter, som frivilligt påtar sig samma förpliktelse som parterna som är utvecklade länder. Partskonferensen skall periodvis granska och om nödvändigt ändra förteckningen. Bidrag från andra länder och källor på frivillig basis kan också uppmuntras. Genomförandet av dessa åtaganden skall beakta behovet av tillräcklighet, förutsägbarhet och punktlighet i tillförseln av medel samt vikten av bördefördelning mellan de bidragsgivande parterna upptagna i förteckningen.

3. Parterna som är utvecklade länder kan också tillhandahålla, och parter som är utvecklingsländer begagna sig av, finansiella resurser som har samband med genomförandet av denna konvention genom bilaterala, regionala och andra multilaterala kanaler.

4. Den omfattning i vilken parterna som är utvecklingsländer effektivt kommer att kunna genomföra sina åtaganden under denna konvention, kommer att vara avhängig av att parter som är utvecklade länder effektivt fullgör sina åtaganden under konventionen avseende finansiella resurser och överföring av teknik och kommer att till fullo beakta det faktum att ekonomisk och social utveckling och avskaffande av fattigdom är de främsta och övergripande prioriteterna för parter som är utvecklingsländer.

5. Parterna skall till fullo beakta de minst utvecklade ländernas särskilda behov och speciella situation i sitt handlande vad gäller finansiering och överföring av teknik.

6. De fördragsslutande parterna skall också ta hänsyn till de speciella förhållanden som uppstått ur beroendet, fördelningen och lokaliseringen av biologisk mångfald inom parter som är utvecklingsländer, i synnerhet små östater.

7. Hänsyn skall också tas till den speciella situationen för utvecklingsländer, inklusive de som är mest sårbara ur miljösynpunkt såsom länder med arida och semiarida områden, kust- och bergsområden.

Artikel 21

Finansiell mekanism

1. Det skall finnas en mekanism för tillhandahållande av finansiella resurser till parter som är utvecklingsländer för denna konventions ändamål på gåvo- eller förmånlig basis, vars viktigaste element beskrivs i denna artikel. Mekanismen skall verka under myndighet och ledning av och vara redovisningskyldig inför partskonferensen vad gäl-

ler denna konventions ändamål. Mekanismens operativa verksamhet skall utföras av den institutionella struktur som partskonferensen beslutar vid sitt första möte. För denna konventions ändamål skall partskonferensen bestämma politik, strategi, programprioriteringar och behörighetskriterier avseende tillgång till och utnyttjande av sådana resurser. Bidragen skall vara sådana att hänsyn tas till behovet av förutsägbarhet, tillräcklighet och punktlig tillförsel av medel som åsyftas i artikel 20, i enlighet med den mängd resurser som behövs, vilken partskonferensen periodvis skall besluta om, och vikten av bördefördelning mellan de bidragsgivande parter som är upptagna i den förteckning som åsyftas i artikel 20 punkt 2. Frivilliga bidrag kan också lämnas av parter som är utvecklade länder och av andra länder och källor. Mekanismen skall verka inom ett demokratiskt och öppet styrsystem.

2. I enlighet med målen för denna konvention skall partskonferensen vid sitt första möte bestämma politik, strategi och programprioriteringar såväl som detaljerade kriterier och riktlinjer för behörighet till tillgång till och utnyttjande av de finansiella resurserna, inklusive övervakning och utvärdering på regelbunden basis av sådant utnyttjande. Partskonferensen skall besluta om arrangemangen för att verkställa innehållet i punkt 1 ovan efter konsultation med den institutionella struktur som anförts förvaltningen av den finansiella mekanismen.

3. Partskonferensen skall granska effektiviteten hos den mekanism som upprättats enligt denna artikel, inklusive kriterierna och riktlinjerna som åsyftas i punkt 2 ovan, inte senare än två år efter det att denna konvention trätt i kraft, och därefter på regelbunden basis. Efter sådan granskning skall den vidta lämpliga åtgärder för att förbättra mekanismens effektivitet om nödvändigt.

4. De fördragsslutande parterna skall överväga att förstärka befintliga finansiella institutioner för att tillhandahålla finansiella resurser för bevarandet och det hållbara nyttjandet av biologisk mångfald.

Artikel 22

Förhållande till andra internationella konventioner

1. Bestämmelserna i denna konvention skall inte påverka någon fördragsslutande parts rättigheter och skyldigheter enligt annan befintlig internationell överenskommelse, utom då utövandet av sådana rättigheter och skyldigheter skulle förorsaka allvarlig skada på eller hot mot biologisk mångfald.

2. Fördragsslutande parter skall genomföra denna konvention med avseende på den marina miljön i överensstämmelse med staters rättigheter och skyldigheter enligt havsrätten.

Artikel 23

Parternas konferens

1. En partskonferens upprättas härmed. Det första mötet med partskonferensen skall sammankallas av exekutivdirektören för Förenta nationernas miljöprogram inte senare än ett år efter det att denna konvention trätt i kraft. Därefter skall ordinarie möten med partskonferensen hållas med regelbundna mellanrum, att bestämmas av konferensen vid dess första möte.

2. Extra möten med partskonferensen skall hållas vid sådana andra tillfällen som konferensen må anse nödvändigt, eller på skriftlig begäran av någon part förutsatt att, inom sex månader efter det att begäran meddelats dem av sekretariatet, de stöds av minst en tredjedel av parterna.

3. Partskonferensen skall enhälligt enas om och anta procedurregler för sig själv och för varje underorgan den må inrätta, såväl som finansiella bestämmelser som styr finansi-

eringen av sekretariatet. Vid varje ordinarie möte skall den anta en budget för den finansiella perioden fram till nästa ordinarie möte.

4. Partskonferensen skall löpande granska genomförandet av denna konvention, och skall för detta ändamål:

a) Fastställa formen och tidpunkterna för insändande av den information som skall lämnas i enlighet med artikel 26 och överväga sådan information såväl som rapporter överlämnade av något underorgan;

b) granska vetenskaplig, teknisk och teknologisk rådgivning om biologisk mångfald som avges i enlighet med artikel 25;

c) överväga och anta, om så erfordras, protokoll i enlighet med artikel 28;

d) överväga och anta, på det sätt som erfordras, i enlighet med artiklarna 29 och 30, ändringar av denna konvention och dess bilagor;

e) överväga ändringar av något protokoll såväl som av någon bilaga till ett sådant, och, om så beslutas, föreslå antagande av dessa till parterna till det berörda protokollet;

f) överväga och anta, på det sätt som erfordras, i enlighet med artikel 30, ytterligare bilagor till denna konvention;

g) upprätta sådana underorgan, framför allt för att ge vetenskapliga och tekniska råd, som bedöms nödvändiga för genomförandet av denna konvention;

h) genom sekretariatet kontakta de verkställande organen för konventioner som behandlar frågor som regleras i denna konvention, i syfte att upprätta lämpliga former för samarbete med dem; och

i) överväga och vidta varje annan åtgärd som kan erfordras för att uppnå syftena med denna konvention i ljuset av erfarenheter som görs under dess verksamhet.

5. Förenta nationerna, dess fackorgan och Internationella atomenergiorganet, liksom varje stat som inte är part i denna konvention, får företrädas som observatörer vid partskonferensens möten. Varje annat organ eller fackorgan, såväl statligt som icke-statligt som är behörigt inom områden som har med

bevarande och varaktigt nyttjande av biologisk mångfald att göra, och som har meddelat sekretariatet sin önskan att företrädas som observatör vid något av partskonferensens möten, kan ges tillträde såvida inte minst en tredjedel av de närvarande parterna motsätter sig detta. Tillträde och deltagande för observatörer skall följa de procedurregler, som antagits av partskonferensen.

Artikel 24

Sekretariat

1. Ett sekretariat upprättas härmed. Dess funktioner skall vara:

a) Att anordna och betjäna möten med partskonferensen enligt artikel 23;

b) att utföra de uppgifter som anvisas det i något protokoll;

c) att sammanställa rapporter om utförandet av sina uppgifter enligt denna konvention och framlägga dessa för partskonferensen;

d) att samordna med andra relevanta internationella organ och i synnerhet att ingå sådana administrativa och avtalsmässiga föranstaltningar som kan erfordras för ett effektivt utförande av sina uppgifter; och

e) att utföra sådana andra uppgifter som partskonferensen kan komma att bestämma.

2. I sitt första ordinarie möte skall partskonferensen utse sekretariatet bland de befintliga kompetenta internationella organisationer som har uttryckt sin villighet att utföra sekretariatsfunktionerna under denna konvention.

Artikel 25

Underorgan för vetenskaplig, teknisk och teknologisk rådgivning

1. Ett underorgan för vetenskaplig, teknisk och teknologisk rådgivning upprättas härmed för att förse partskonferensen och, om så är lämpligt, dess andra biträdande organ med lägliga råd beträffande genomförandet av denna konvention. Detta organ skall vara öppet för deltagande av alla parter och skall representera olika fackriktningar. Det skall bestå av regeringsrepresentanter med kompetens inom relevant expertområde. Det skall rapportera regelbundet till partskonferensen om alla aspekter av sin verksamhet.

2. Under ledning av och i enlighet med riktlinjer som partskonferensen anvisat och på dess begäran, skall detta organ:

a) Tillhandahålla vetenskapliga och tekniska utvärderingar av läget beträffande biologisk mångfald;

b) sammanställa vetenskapliga och tekniska utvärderingar av effekterna av olika typer av åtgärder som vidtagits i enlighet med bestämmelserna i denna konvention;

c) identifiera nyskapande, effektiva och aktuella tekniker och kunnande rörande bevarandet och det hållbara nyttjandet av biologisk mångfald och ge råd om medel och metoder för att främja utveckling och/eller överföring av sådana tekniker;

d) tillhandahålla råd om vetenskapliga program och internationellt samarbete om forskning och utveckling rörande bevarande och hållbart nyttjande av biologisk mångfald; och

e) besvara vetenskapliga, tekniska, teknologiska och metodologiska frågor som partskonferensen och dess underorgan kan ställa till detta organ.

3. Detta organs uppgifter, direktiv, organisation och verksamhet kan vidareutvecklas av partskonferensen.

Artikel 26

Rapporter

Varje fördragsslutande part skall, med intervaller som skall bestämmas av partskonferensen, framlägga rapporter för partskonferensen om åtgärder som den vidtagit för att genomföra bestämmelserna i denna konvention och dessas effektivitet vad gäller uppfyllandet av målen för denna konvention.

Artikel 27

Twistlösning

1. I händelse av tvist mellan fördragsslutande parter rörande tolkningen eller tillämpningen av denna konvention skall de berörda parterna söka lösning genom förhandlingar.

2. Om de berörda parterna inte kan nå en förhandlingsöverenskommelse kan de gemensamt vända sig till, eller begära medling av, en utomstående.

3. Vid ratificering, antagande eller godkännande av eller anslutning till denna konvention eller vid varje tidpunkt därefter kan en stat eller organisation för regional ekonomisk integration deklarerera skriftligen till depositarien att den för en tvist som inte bilagts i enlighet med punkt 1 eller 2 ovan, accepterar en eller båda av de följande metoderna för lösning av tvister såsom obligatorisk:

a) Skiljedom enligt det förfarande som anges i del I av bilaga II;

b) hänskjutande av tvisten till den Internationella domstolen.

4. Om de tvistande parterna inte, i enlighet med punkt 3 ovan, har godtagit samma eller något förfarande skall tvisten hänskjutas till förlikning i enlighet med del 2 i bilaga II, såvida inte parterna överenskommer om annat.

5. Bestämmelserna i denna artikel skall äga tillämpning på varje protokoll såvida inte annat anges i det berörda protokollet.

Artikel 28

Antagande av protokoll

1. De fördragsslutande parterna skall samarbeta om utformningen och antagandet av protokoll till denna konvention.

2. Protokoll skall antagas vid ett möte med partskonferensen.

3. Texten till varje föreslaget protokoll skall tillställas de fördragsslutande parterna av sekretariatet minst sex månader före ett sådant möte.

Artikel 29

Ändring av konventionen eller protokoll

1. Ändringar av denna konvention kan föreslås av varje fördragsslutande part. Ändringar av något protokoll kan föreslås av varje part till det protokollet.

2. Ändringar av denna konvention skall antas vid ett möte med partskonferensen. Ändringar av något protokoll skall antas vid ett möte med parterna till det berörda protokollet. Texten till varje föreslagen ändring av denna konvention eller av något protokoll skall, såvida ej annat bestämts i det berörda protokollet, tillställas parterna till instrumentet i fråga av sekretariatet minst sex månader före det möte vid vilket ändringen föreslås bli antagen. Sekretariatet skall också tillställa signatärerna till denna konvention föreslagna ändringar för information.

3. Parterna skall göra sitt yttersta för att komma överens om varje föreslagen ändring av konventionen eller av något protokoll med enhällighet. Om alla ansträngningar till enhällighet har uttömts, och ingen överenskommelse uppnåtts, skall ändringen som en sista utväg antas med två tredjedels röstmajoritet vid omröstning bland de parter till instrumentet i fråga som är närvarande och röstar vid mötet och skall av depositarien tillställas alla parter för ratificering, godtagande eller godkännande.

4. Ratificering, godtagande eller godkännande av ändringar skall underrättas depositarien skriftligen. Ändringar, antagna i enlighet med punkt 3 ovan skall träda i kraft mel-

lan de parter som har godtagit dem på den nittionde dagen efter ingivandet av instrumenten för ratificering, godtagande eller godkännande från minst två tredjedelar av de fördragslutande parterna under denna konvention eller av parterna i det berörda protokollet, såvida ej annat har bestämts i sådant protokoll. Därefter skall ändringarna träda i kraft för varje annan part på den nittionde dagen efter det att den parten har ingivit sitt instrument för ratificering, godtagande eller godkännande av ändringarna.

5. I denna artikel betyder "parter som är närvarande och röstar" parter, som är närvarande och avger en jakande eller nekande röst.

Artikel 30

Antagande och ändring av bilagor

1. Bilagorna till denna konvention eller till något protokoll skall utgöra en integrerad del av konventionen eller i förekommande fall av sådant protokoll och, såvida inte annat uttryckligen anges, utgör en hänvisning till denna konvention eller till dess protokoll samtidigt en hänvisning till varje bilaga därtill. Sådana bilagor skall begränsas till procedurrella, vetenskapliga, tekniska och administrativa frågor.

2. Om ej annat bestämts i något protokoll rörande dess bilagor, skall följande förfarande tillämpas för förslag om, antagande och ikraftträdande av ytterligare bilagor till denna konvention eller av bilagor till något protokoll:

a) Bilagor till denna konvention eller till något protokoll skall föreslås och antas i enlighet med det förfarande som anges i artikel 29;

b) varje part som är oförmögen att godkänna en ytterligare bilaga till denna konvention eller en bilaga till något protokoll som den är part till, skall underrätta depositarien härom skriftligen inom ett år från den dag då meddelandet om antagandet översänts av depositarien. Depositarien skall utan dröjsmål underrätta alla parter om varje sådan mottagen underrättelse. En part kan vid varje tidpunkt

dra tillbaka en tidigare gjord invändning och bilagorna skall därpå träda i kraft för den parten enligt punkt c nedan:

c) vid utgången av ett år från den dag depositarien meddelat antagandet skall bilagan träda i kraft för alla parter till denna konvention eller till det berörda protokollet som inte har ingivit en underrättelse i enlighet med bestämmelserna i punkt b ovan.

3. Förslag om, antagande och ikraftträdande av ändringar av bilagor till denna konvention eller till något protokoll skall följa samma förfarande som gäller för förslag om, antagande och ikraftträdande av bilagor till konventionen eller bilagor till något protokoll.

4. Om en tillkommande bilaga eller en ändring av en bilaga har samband med en ändring av denna konvention eller av något protokoll, skall den ytterligare bilagan eller ändringen inte träda i kraft förrän ändringen av konventionen eller av det berörda protokollet träder i kraft.

Artikel 31

Rösträtt

1. Förutom vad som anges i punkt 2 nedan skall varje fördragsslutande part till denna konvention eller till ett protokoll ha en röst.

2. Organisationer för regional ekonomisk integration skall i frågor inom sitt behörighetsområde utöva sin rösträtt med ett antal röster som är lika med det antal av deras medlemsstater som är fördragsslutande parter till denna konvention eller till det relevanta protokollet. Sådana organisationer skall inte utöva sin rösträtt om deras medlemsstater utövar sin, och vice versa.

Artikel 32

Förhållande mellan denna konvention och dess protokoll

1. En stat eller en organisation för regional ekonomisk integration får inte bli part till ett protokoll såvida den inte är, eller samtidigt blir, fördragsslutande part till denna konvention.

2. Beslut under ett protokoll skall fattas endast av parterna till det berörda protokollet. Varje fördragsslutande part som inte har ratificerat, godtagit eller godkänt ett protokoll får delta som observatör i varje möte mellan parterna i det protokollet.

Artikel 33

Undertecknande

Denna konvention skall stå öppen för undertecknande i Rio de Janeiro av alla stater och alla organisationer för regional ekonomisk integration från den 5 juni 1992 till den 14 juni 1992, och vid Förenta nationernas högkvarter i New York från den 15 juni 1992 till den 4 juni 1993.

Artikel 34

Ratificering, godtagande eller godkännande

1. Denna konvention och varje protokoll skall stå öppen för ratificering, godtagande eller godkännande av stater och organisationer för regional ekonomisk integration. Ratifikations-, godtagande eller godkännandeinstrument skall deponeras hos depositarien.

2. Varje i punkt 1 ovan åsyftad organisation som blir fördragsslutande part till denna konvention eller till ett protokoll utan att någon av dess medlemsstater är fördragsslutande part, skall vara bunden av alla förpliktelser under konventionen eller protokollet i förekommande fall. Om för sådana organisationer, en eller flera av deras medlemsstater är fördragsslutande part till denna konvention eller till relevant protokoll, skall organisationen och dess medlemsstater besluta om sitt respektive ansvar för uppfyllande av sina förpliktelser enligt konventionen eller i förekommande fall protokollet. I sådana fall skall organisationen och medlemsstaterna inte tillåtas att samtidigt utöva sina rättigheter enligt konventionen eller relevant protokoll.

3. De i punkt 1 ovan åsyftade organisationerna skall i sina ratifikations-, godtagande- eller godkännandeinstrument uppge omfattningen av sin behörighet vad gäller de frågor

som regleras av konventionen, eller relevant protokoll. Dessa organisationer skall också informera depositarien om varje relevant förändring av omfattningen av deras behörighet.

Artikel 35

Anslutning

1. Denna konvention och varje protokoll skall stå öppen för anslutning av stater och organisationer för regional ekonomisk integration från den dag då konventionen eller berört protokoll stängts för undertecknande. Anslutningsinstrumenten skall deponeras hos depositarien.

2. De i punkt 1 ovan angivna organisationerna skall i sina anslutningsinstrument uppge omfattningen av sin behörighet vad gäller de frågor som regleras av konventionen eller relevant protokoll. Dessa organisationer skall också informera depositarien om varje relevant förändring av omfattningen av deras behörighet.

3. Bestämmelserna i artikel 34 punkt 2 skall tillämpas på organisationer för regional ekonomisk integration som ansluter sig till denna konvention eller något protokoll.

Artikel 36

Ikraftträdande

1. Denna konvention skall träda i kraft på den nittionde dagen efter den dag då det trettionde ratifikations-, godtagande-, godkännande-, eller anslutningsinstrumentet deponerats.

2. Varje protokoll skall träda i kraft på den nittionde dagen efter den dag då det antal ratifikations-, godtagande-, godkännande eller anslutningsinstrument som anges i det protokollet har deponerats.

3. För varje fördragsslutande part, som ratificerar, godtar eller godkänner denna konvention eller ansluter sig till konventionen efter det att det trettionde ratifikations-, godtagande-, godkännande- eller anslutningsinstrumentet har deponerats, skall den träda i kraft på den nittionde dagen efter den dag då

denna fördragsslutande parts ratifikations-, godtagande-, godkännande- eller anslutningsinstrument deponerats.

4. Varje protokoll, såvida annat ej bestämts i sådant protokoll, skall träda i kraft för en fördragsslutande part som ratificerar, godtar eller godkänner protokollet eller ansluter sig till det efter det att det trätt i kraft enligt punkt 2 ovan, antingen på den nittionde dagen efter den dag, då den fördragsslutande parten deponerar sitt ratifikations-, godtagande-, godkännande- eller anslutningsinstrument, eller på den dag då denna konvention träder i kraft för den fördragsslutande parten om denna är den senare.

5. Vad gäller punkterna 1 och 2 ovan får ett instrument som deponeras av en organisation för regional ekonomisk integration inte medräknas i tillägg till de instrument som har deponerats av organisationens medlemsstater.

Artikel 37

Reservationer

Inga reservationer får göras till denna konvention.

Artikel 38

Frånträde

1. När som helst efter två år från den dag då denna konvention har trätt i kraft för en fördragsslutande part, kan denna fördragsslutande part frånträda konventionen genom skriftlig underrättelse till depositarien.

2. Varje sådant frånträde skall äga rum efter utgången av ett år från den dag då depositarien mottagit denna underrättelse eller på sådan senare dag som kan anges i underrättelsen om frånträdet.

3. Varje fördragsslutande part som frånträder denna konvention skall även anses ha frånträtt varje protokoll som den är part till.

Artikel 39

Finansiella interimarrangemang

Under förutsättning att den har omstrukturerats helt i enlighet med kraven i artikel 21, skall den Globala miljöfonden under Förenta nationernas utvecklingsprogram, Förenta nationernas miljöprogram och Internationella återuppbyggnads- och utvecklingsbanken, vara den institutionella struktur som åsyftas i artikel 21 på interimsbasis för perioden mellan ikraftträdandet av denna konvention och det första mötet med partskonferensen eller tills dess partskonferensen beslutar vilken institutionell struktur som skall utses i enlighet med artikel 21.

Artikel 40

Interimssekretariat

Det sekretariat som skall tillhandahållas av exekutivdirektören för Förenta nationernas miljöprogram skall vara det sekretariat som åsyftas i artikel 24 punkt 2 på interimsbasis för perioden mellan ikraftträdandet av denna konvention och det första mötet med partskonferensen.

Artikel 41

Depositarie

Förenta nationernas generalsekreterare skall upprätthålla funktionerna som depositarie för denna konvention och varje protokoll.

Artikel 42

Autentiska texter

Originalen till denna konvention, vars arabiska, engelska, franska, kinesiska, ryska och spanska texter har lika giltighet, skall deponeras hos Förenta nationernas generalsekreterare.

TILL BEKRÄFTELSE HÄRAV har undertecknade, därtill vederbörligen bemyndigade, undertecknat denna konvention.

Upprättad i Rio de Janeiro den 5 juni år 1992.

Bilaga I

Identifiering och övervakning

1. Ekosystem och livsmiljöer; innehållande stor mångfald, stora antal endemiska eller hotade arter, eller vildmark; som erfordras för migrerande arter; som är av social, ekonomisk, kulturell eller vetenskaplig betydelse; eller som är representativa, unika eller förbundna med centrala utvecklings- eller andra biologiska processer;

2. Arter och samhällen som är: hotade; vilda släktingar till domesticerade eller odlade arter; av medicinskt, jordbruks- eller annat ekonomiskt värde; eller av social, vetenskaplig eller kulturell betydelse; eller av betydelse för forskning om bevarandet och det hållbara nyttjandet av biologisk mångfald, som t.ex. indikatorarter; och

3. Beskrivna genom och gener av social, vetenskaplig eller ekonomisk betydelse.

Bilaga II

Del I

Skiljedom

Artikel 1

Den klagande parten skall meddela sekretariatet om att parterna hänskjuter en tvist till skiljedom enligt artikel 27. Meddelandet skall ange vilken fråga som är föremål för skiljedom och, i synnerhet, innehålla de artiklar i konventionen eller protokollet, vars tolkning eller tillämpning tvisten gäller. Om parterna inte är överens om föremålet för tvisten innan skiljedomstolens ordförande utsetts, skall skiljedomstolen avgöra föremålet. Sekretariatet skall översända de upplysningar som sålunda erhållits till alla fördragslutande parter i denna konvention eller i det berörda protokollet.

Artikel 2

1. Vid tvister mellan två parter skall skiljedomstolen bestå av tre ledamöter. Vardera parten i tvisten skall utnämna en skiljedomare och de två skiljedomare som utnämnts på detta sätt skall genom gemensam överenskommelse utse den tredje skiljedomaren som skall vara skiljedomstolens ordförande. Den senare får inte vara medborgare i någon av de tvistande parter eller ha sin normala hemvist i någon av dessa parters territorium eller vara anställd av någon av dem eller ha sysslat med ärendet i annan egenskap.

2. Vid tvister mellan fler än två parter, skall parter med samma intresse utnämna en skiljedomare gemensamt genom överenskommelse.

3. Varje vakans skall fyllas på det sätt som föreskrivs för den ursprungliga tillsättningen.

Artikel 3

1. Om skiljedomstolens ordförande inte har utnämnts inom två månader efter det att den andre skiljedomaren utnämnts, skall Förenta nationernas generalsekreterare, på begäran av en av parterna, utse ordföranden inom en tid av ytterligare två månader.

2. Om en av parterna i tvisten inte utnämner en skiljedomare inom två månader efter mottagandet av begäran härom, får den andre parten informera generalsekreteraren som skall göra tillsättningen inom en tid av ytterligare två månader.

Artikel 4.

Skiljedomstolen skall fatta sina avgöranden i enlighet med bestämmelserna i denna konvention, eventuella berörda protokoll, och folkrätten.

Artikel 5.

Såvida inte de tvistande parterna överenskommer annat, skall skiljedomstolen själv bestämma sina procedurreglar.

Artikel 6.

Skiljedomstolen får, på begäran av en av parterna, rekommendera nödvändiga interimistiska skyddsåtgärder.

Artikel 7.

Parterna i tvisten skall underlätta skiljedomstolens arbete och skall särskilt, med användande av alla till buds stående medel:

- a) Förse den med alla relevanta handlingar, upplysningar och anordningar; och
- b) möjliggöra för den att, om nödvändigt, inkalla vittnen eller experter och motta deras bevisning.

Artikel 8

Parterna och skiljedomarna är skyldiga att sekretesskydda varje information de får i förtroende under skiljedomstolens förhandlingar.

Artikel 9

Såvida inte skiljedomstolen bestämmer annat på grund av de särskilda omständigheterna i målet skall kostnaderna för skiljedomstolen fördelas lika mellan de tvistande parterna. Skiljedomstolen skall registrera alla sina kostnader och skall ge parterna en slutavräkning på dessa.

Artikel 10

Varje fördragsslutande part som har ett rättsligt intresse i tvistens sakfråga vilket kan påverkas av beslutet i målet får intervensera i förhandlingarna efter medgivande av skiljedomstolen.

Artikel 11

Skiljedomstolen får höra och avgöra motkrav som uppkommer direkt av sakfrågan för tvisten.

Artikel 12

Skiljedomstolens beslut i såväl procedur- som sakfrågor skall fattas genom majoritetsröstning bland dess ledamöter.

Artikel 13

Om en av de tvistande parterna inte inställer sig inför skiljedomstolen eller underlåter att försvara sin sak får den andra parten begära att skiljedomstolen fortsätter förhandlingarna och fäller sitt avgörande. En parts frånvaro eller underlåtenhet att försvara sin sak skall inte utgöra ett hinder för förhandlingarna. Innan skiljedomstolen avger sitt slutliga avgörande måste den förvissa sig om att kravet är sakligt och rättsligt välgrundat.

Artikel 14

Skiljedomstolen skall avge sitt slutliga avgörande inom fem månader från den dag då den är fullt beslutsför, såvida den inte anser det nödvändigt att utsträcka tidsgränsen med en period som ej bör överstiga ytterligare fem månader.

Artikel 15

Skiljedomstolens slutliga avgörande skall begränsas till sakfrågan för tvisten och skall ange de skäl som det grundar sig på. Det skall innehålla namnen på de ledamöter som har deltagit och datum för det slutliga avgörandet. Varje ledamot av skiljedomstolen kan bifoga egen eller avvikande mening mot det slutliga avgörandet.

Artikel 16

Avgörandet skall vara bindande för parterna i tvisten. Det skall ej gå att överklaga, såvida inte parterna i tvisten i förväg har överenskommit om ett besvär förfarande.

Artikel 17

Eventuell tvist som uppstår mellan parterna i tvisten beträffande tolkningen eller genomförandet av det slutliga avgörandet kan av endera parten hänskjutas för beslut till den skiljedomstol som fällde det.

Del 2

Förlikning

Artikel 1

En förlikningskommission skall tillsättas på begäran av någon av parterna i tvisten. Kommissionen skall, såvida parterna inte bestämt annat, bestå av fem ledamöter, varav två utses av vardera parten, och en ordförande utsedd gemensamt av dessa ledamöter.

Artikel 2

Vid tvister mellan fler än två parter skall parterna med samma intresse utse sina ledamöter i förlikningskommissionen gemensamt efter överenskommelse. I det fall två eller fler parter har olika intressen eller det råder oenighet om huruvida de har samma intressen, skall de utse sina ledamöter separat.

Artikel 3

Om parterna inte har utsett sina förlikningsmän inom två månader efter den dag då begäran om att tillsätta förlikningskommission gjorts skall Förenta Nationernas generalsekreterare, om den part som gjort denna begäran så önskar, tillsätta dessa förlikningsmän inom en tid av ytterligare två månader.

Artikel 4

Om ordförande i förlikningskommissionen inte har utsetts inom två månader efter det att den siste av ledamöterna i nämnden utsetts, skall generalsekreteraren, om någon av parterna så önskar, utse ordförande inom en tid av ytterligare två månader.

Artikel 5

Förlikningsnämnden skall fatta sina beslut genom majoritetsröstning bland dess ledamöter. Den skall, såvida parterna i tvisten inte har överenskommit annat, fastställa sitt eget förfarande. Den skall lämna förslag till lösning av tvisten, vilket parterna skall överväga i positiv anda.

Artikel 6

Oenighet beträffande förlikningsnämndens behörighet skall avgöras av nämnden.